

ZÁRÓ SZAKMAI JELENTÉS
MECENATÚRA (MEC_21) pályázat

3. ALPROGRAM (MEC_N_21)

A tudomány és innováció eredményeinek társadalmi népszerűsítése és a közösségi tudomány (Citizen Science) támogatása

EPR pályázat azonosító: 140972

Pályázó kutató: Szabó M. Gyula

Befogadó intézmény: Eötvös Loránd Tudományegyetem

1. A projekt rövid címe: Csillagászati és Űrtudományi Szabadegyetem

2. Az elkészített médiaalkotás műfaja: Videó (teljes projekt) és élő stream is (a projekt második része)

3. Az elkészült alkotás milyen felületen került bemutatásra:

Facebook (<https://www.facebook.com/eltegaeo/>),

YouTube-csatorna (<https://www.youtube.com/@eltegaeo>),

Projekthonlap (<http://egbolt.gothard.hu/>)

4. Az elkészült alkotáshoz kapcsolódó közösségi médiakampány, közösségi média-megjelenések részletezése (max. 1000 karakter):

A projekt indulásától kezdve az összes előadást egy héttel korábban meghirdettük a megvalósító intézmény Facebook-oldalán. A projekt indulását bejelentettük a szombathelyi rádióban, megjelent a Savaria Mozi műsorfűzetében, online és helyi plakátkampányt indítottunk, illetve hírlevél formájában elektronikus úton kiküldtük a szombathelyi általános- és középiskolák vezetőinek. Az intézményi Facebook-oldalon bemutattuk előadóinkat és az elkészült videóanyagokat. A projekt második felétől kezdve az eredeti vállalásunkat kibővítettük élő stream sugárzásával is, ezeket szintén az intézményi Facebook-oldalon érhetőek el, illetve kommentelhetők az érdeklődők. A szerkesztett videóanyagokat saját azonosítójú YouTube-csatornánkon publikáltuk és kezeljük. A projekt megvalósítása alatt aktív projekthonlap jelenlegi, archivált változatán linkek mutatnak az

előadásokra. A csatorna népszerűsége kiemelkedő, a legnépszerűbb előadások 10 ezer körüli letöltést hoztak havonta a megjelenetés után.

5. Az elkészült alkotás nyilvános elérhetősége a projekt zárását követően:

Az elkészült alkotások a megjelenés helyén (YouTube-csatorna, projekthonlap) továbbra is elérhetőek lesznek, illetve a YouTube-csatornát a jövőben további szakmai előadások feltöltésével kívánjuk bővíteni, aktív állapotban tartani.

6. Az elkészült alkotás szakmai leírása, újszerűsége¹, egyedisége és hozzájárulása a tudomány/innováció népszerűsítéséhez (max. 2000 karakter):

A projekt megvalósítása mindenben követte a vállalt menetrendet. 24, a projektre egyedileg létrehozott tartalmú és tematikájú helyszíni előadás keretében ismertettük az áttekinthető vállalt területeket: (1) az űrkutatás története, (2) a tudományos-fantasztikus blockbusterek csillagászati-asztrofizikai szempontú áttekintése, (3) az asztrofizika legnagyobb közösségi érdeklődést kiváltó nagy részterületeinek áttekintése és (4) a tudomány határainak bemutatása. Az előadások összeállításában a megvalósító gárda a társadalmi érdeklődést tekintette vezérelvnek: ennek felmérésében pedig az előadók több évtizedes ismeretterjesztő tapasztalata áll.

Az előadásokat több kameraállásból vettük föl, ebből készült a készre vágott videóanyag. Az anyag szerkesztésénél arra a korszerű, a személyességet előtérbe helyező megközelítésre támaszkodtunk, amely szerint „az előadás az, amit az előadó mond, a diák pedig illusztrálja ezt”, így a videóanyagokban kiemelt szerepet kapnak a közeli kamerázások, az előadók gesztusainak, metakommunikációjának kiemelése, és ezt szolgálják a bevilágítás megoldásai is. A diákat háromféleképpen mutatjuk meg: a szöveg közé vágva, az előadó magyarázata közben pásztázó teleobjektívvel, illetve (a Savaria Moziban forgatott anyagok esetében) a totálképeken az előadó mögött, széles sávú mozivásznonméretben is. A videók hanganyagát utólag külön gondoztuk (zaj/zörej szűrés, akusztikai renderelés). „Az ezotéria halála” c. előadásból, annak terjedelmére tekintettel, kétrészes videó készült, így végül 25 előadás szerkesztett videófelvétele került publikálásra.

A formátum igen pozitív visszajelzéseket kapott. A kommentelők rendszeresen kiemelik az élményszerűséget, a technikai megvalósítás színvonalát, illetve az előadások tartalmát, szerkesztettségét, az előadók kvalitásait is.

7. Hozzájárult-e a projekt a közösségi tudomány (Citizen Science) hazai támogatásához? (max. 1000 karakter.)

A projektnek nem volt közvetlen célja a közösségi tudomány végzésének előmozdítása, ugyanakkor ez a támogatás közvetett módon feltehetőleg nagy mértékben megvalósult. A hallgatóság között jelentős számban jelentek meg a szombathelyi és környékbeli iskolák szakkörös tanárai és diákjai, és minden előadáson jelentős arányban képviseltette magát a helyi amatőr csillagász közönség is.

---

¹ Az újszerűség követelménye itt elsősorban arra vonatkozik, hogy a létrejött projekttermék új alkotás, nem pedig egy korábbi alkotás továbbfejlesztése, újrafelhasználása.

(Az online térben ilyen analitikát nem lehetett végezni, de feltehetően az arány itt is hasonló.) A csillagászati szakkörök a kutató diákok legfontosabb utánpótlás-nevelő intézményei, az amatőr csillagászok pedig már a „Citizen Science”-modell megfogalmazása előtt sok évtizeddel is ennek szelleme szerint végeztek közösségi tudományt. Ezen műhelyek tudományos érdeklődését remélhetőleg színvonalas ismeretterjesztéssel kiszolgálva szükségképpen mélyíthettük a közösségi tudomány hazai kultúráját is.

8. A projekttervben tett vállalások teljesülésének értékelése (max. 1000 karakter):

A projekt során olyan médiaanyag elkészítését tűztük ki célul, amely a hallgató figyelmét az első pillanatokban magával ragadja. Így választottuk ki az előadások témáját is, és ennek szellemében került az előadások elé egy dinamikus vágású filmetüd a megvalósító intézményt is bemutatva, amelynek célja szintén a hallgató figyelmének megragadása és a videón tartása. Ezek a célok – a YouTube-csatorna közönségének dinamikus fejlődését tekintetbe véve – a projekt során a várakozásoknak megfelelően megvalósultak.

Tartalmát tekintve a projekt a tervek szerint valósult meg. A tervezett kimenetelen túl a projekt utolsó harmadának előadásait élő stream formájában is publikáltuk. Ezeket az előadásokat az energiakorlátozások miatt a Savaria Mozi helyett a Vasi TIT székházában tartottuk meg, a széles vászon hiányát az online közönség interakciói ellensúlyozták.

A projekt eredményeképpen a Gothard Asztrofizikai Obszervatórium saját YouTube-csatornája masszív, színvonalas anyagokkal indult el. A csatorna további gondozása a jövőben kiemelt prioritásaink között szerepel.

A pályázat benyújtása és a megvalósítás között történt munkáltatói járuléksökkentés miatt megmaradt összegből lehetőséget kaptunk arra, hogy az intézmény számára a szakmai tevékenységeinket tudomány-népszerűsítő céllal bemutató imázsfilmet is létrehozzunk. Ez a vállalásainkon felül elkészült alkotás, szintén elérhető a honlapon, illetve a YouTube-csatornán, és a jövőben is szeretnénk használni.

A pályázat összeállításakor a dologi kiadások között projektor beszerzését is terveztük, ami viszont egy másik pályázatból időközben megvalósult. Így az erre tervezett összeget egy asztali számítógép és egy szünetmentes tápegység beszerzésére fordítottuk. Mindkét változtatást az NKFIH illetékes munkatársával előzetesen egyeztettük.

1 sz. melléklet: Képek a megvalósításról

Kelt: az elektronikus aláírásnak megfelelően

.....
Dr. Szabó M. Gyula

Pályázó kutató aláírása (vagy fokozott biztonságú elektronikus aláírás és időbélyegző)

1. számú melléklet:

**„AZ ÉGBOLT NEM A HATÁR”
CSILLAGÁSZATI ÉS ŪRTUDOMÁNYI
SZABADEGYETEM**

ELŐADÁSOK

- február 28. Kovács József: **Menőexpedíció – Hasznos túlélési tanácsok kezdő marslakóknak**
- március 7. Szabó M. Gyula: **A világ eredete és vége**
- március 21. Mészáros Szabolcs: **Az első űrrendők a világűrben**
- március 28. Kálmán Szilárd: **A bolygók világa**
- április 4. Kovács József: **„Apollo-13 – Egy „szerencsésen meghiúsult” Hold-expedíció**
- április 11. Szabó M. Gyula: **Kozmikus rémségek**
- április 25. Mészáros Szabolcs: **Mars-kutatás**
- május 2. Bokor András: **A nagy csillagászati észlelőhálózatok**
- május 9. Kovács József: **Deep Impact – Valódi fenyegetés az űrből**
- május 16. Szabó M. Gyula: **Mi esik a fejünkre?**
- május 23. Mészáros Szabolcs: **A naprendszer apró űgömbjeinek felfedezése**
- május 30. Singer Eászló: **A Tejútrendszer története**

Helyszín: **AGORA–Savaria Emlékház, Nagyterem**
Az előadások 17:00-kor kezdődnek.
A *Csillagászati és Ūrtudományi Szabadegyetem* előadásai ingyenesek, de regisztráció kötelező: eghbolt.gothard.hu
Szervező: ELTE Gothard Asztrofizikai Observatórium MKK

ELTE
EÖTTVÖS LŐRĖNDI EGYETEM

NEMZETI KUTATÁSI FELKÉPESÍTÉS ÉS INNOVÁCIÓS HÍVÁS
AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROGRAM

Pályázat címe:
Csillagászati és Ūrtudományi szabadegyetem
Pályázat azonosítója: **MEC_N 140972**
Pályázati vezető kutató: **Dr. Szabó M. Gyula**

ELTE
EÖTTVÖS LŐRĖNDI EGYETEM

GOTHARD ASZTROFIZIKAI OBSZERVATÓRIUM
MULTIDISZCIPLINÁRIS KUTATÓKÖZPONT
9700 Szombathely, Szent Imre-beregy u. 112.
☎ +36 32 879 5260 elab@gothard.hu www.gothard.hu

II. SZEMESZTER ELŐADÁSAI

Információk a plakáthoz, honlaphoz

Előadásorozat címe: „Az égbolt nem a határ”

Alcíme (pályázat címe): Csillagászati és Ūrtudományi Szabadegyetem

Megvalósítás időszaka: 2022.01.01-12.31.

Előadások időpontja az első szemeszterben: 2022.09.12-12.05.

Előadások:

- 09.12.: Kovács József: **Csillagok között** (Interstellar, 2014)
- 09.19.: Mészáros Szabolcs: **A Naprendszer óriásainak felkutatása**
- 09.26.: Szabó M. Gyula: **A tudomány módszertana**
- 10.03.: Garai Zoltán: **A távcsöves megfigyelések története**
- 10.10.: Mészáros Szabolcs: **Öcémvilágok: az óriásbolygók holdjai**
- 10.17.: Kovács József: **Kapcsolat** (Contact, 1997)
- 10.24.: Szabó M. Gyula: **Az élet lehetőségei**
- 11.07.: Drevcs Alíz: **Világnak a csillagok**
- 11.14.: Kovács József: **2001: Ūrödiszia** (2001: A Space Odyssey, 1968)
- 11.21.: Mészáros Szabolcs: **Ūrcsillagászat**
- 11.28.: Szabó M. Gyula: **Az exotéria halála**
- 12.05.: Hegedűs Viola: **A csillagfény ujjlenyomatjai**

Kiegészítések:

A program az Innovációs és Technológiai Minisztérium által a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból meghirdetett Tudományos Mecenatúra pályázat keretében belül valósul meg.

A program változtatás jogát fenntartjuk.

NEMZETI KUTATÁSI FELKÉPESÍTÉS ÉS INNOVÁCIÓS HÍVÁS
AZ NKFI ALAPBÓL MEGVALÓSULÓ PROGRAM

